

صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
سر دبیر: دانیال معمار
دبیران ویژه نامه:
علیرضا محمودی و سعید مروتی
تحریریه: ناصر احدی، فهیمه پناه آذر و
شقایق عرفی نژاد

واحد فنی:

مدیر فنی: حامد یزدانی
مدیر هنری: مهدی سلامی
طراح گرافیک و صفحه آرای: امید روشنگر
ویرایش عکس: مرجان عبداللهیان، محمد قاسمی
صفحه خوانی و حرفچینی: همکاران واحد فنی تحریریه

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵۵۴۴۶
تلفن: ۲۳۰۲۳۶۱۷
نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷
پدیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
چاپ: همشهری
توزیع و اشتراک:
موسسه نشر گستر امروز نوین

گروه ضمانت همشهری ناشر نشریات:

دوچرخه، بچه‌ها، خانواده، پایداری، اقتصاد، تندرسوتی، خردنامه، داستان، دانستنیها، ماه، سرزمین من، معماری، ۲۴، شهرنگار، سرخ و محله

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر، ترسیده به پارکوی، کوچه شهید قریشی، شماره ۱۴، روزنامه همشهری

اول شخص مفرد

چشمواره‌هایی که

ضرغامی برگزار کرد

فریدون جیرانی

چشمواره‌های چهاردهم و پانزدهم، به دبیری عزت‌الله ضرغامی که جای مهدی فریدزاده، معاون سینمایی شده بود، برگزار شد. در هر دو دوره هم فیلمسازان مهمی در جشنواره فیلم داشتند. سال ۷۴ روی جلد ویژه‌نامه جشنواره هفته‌نامه سینما مخملباف را برای «گبه» رفتم که البته آگهی بود. مخملباف آن سال ۲ فیلم در جشنواره داشت؛ «گبه» و «نون و گلگون». دوره چهاردهم چند کارگردان با ۲ فیلم به جشنواره آمده بودند. حاتمی کیا با ۲ فیلم در جشنواره حضور داشت؛ «بوی پیراهن یوسف» و «برج مینو». فیلم‌هایی که هر دو قهرمان زنش مدرن بود و جالب اینکه «برج مینو» را بهرام بیضایی مونتاژ کرده بود. رسول ملاقلی پور دیگر فیلمساز مهم سینمای جنگ هم در این جشنواره ۲ فیلم داشت. «نجات یافتگان» و «سفر به چذابه» که به نظر من «سفر به چذابه» یک اتفاق مهم سینمایی بود و بهترین فیلم سینمای دفاع مقدس ولی فیلم‌های ملاقلی پور هم در جشنواره کاملاً نادیده گرفته شد. درست مثل ابراهیم حاتمی کیا. سیف‌الله داد هم با فیلم خوش ساخت «باز مانده» به جشنواره چهاردهم آمده بود. این فیلم هم در جوایز اصلی کنار گذاشته شد.

در این دوره کیومرث پوراحمد برای «خواهران غریب» جایزه بهترین کارگردانی را گرفت. بعد از جشنواره یکی از داوران به من گفت ما فکر کردیم برای نخستین بار جایزه کارگردانی را به فیلمی بدهیم که هم ساختار خوبی دارد و هم می‌تواند مخاطب به سینما بیاورد. به همین دلیل از بین نامزدها، رسیدیم به کیومرث پوراحمد برای «خواهران غریب». البته سال‌ها بعد روایت دیگری هم درباره این جایزه شنیدم. ضرغامی به من گفت: «قرار بود مخملباف برای فیلم «گبه» جایزه بهترین کارگردانی را بگیرد ولی مخملباف اعلام کرد حاضر نیست از دست میرسلیم جایزه بگیرد. مخملباف گفت من از دست سیاستمدار جایزه نمی‌گیرم، بنابراین لحظه آخر، برنده جایزه عوض شد و داوران پوراحمد را انتخاب کردند.»

فارغ از تمام این حرف‌ها، «خواهران غریب» یکی از بهترین فیلم‌های پوراحمد و حقیقت بود که در جشنواره مورد توجه قرار گیرد و در آکران هم مورد توجه مردم قرار گرفت و خیلی خوب فروخت. در این جشنواره «پدر» مجید مجیدی هم بود و با این فیلم مجیدی به عنوان کارگردان به رسمیت شناخته شد. «پدر» بهترین فیلم مجیدی بود. یکی دیگر از فیلم‌های مهم این دوره «ضیافت» مسعود کیمیایی بود. در «ضیافت» کیمیایی به جوان‌ها رو آورد. در دهه ۶۰ قهرمانان کیمیایی پایه‌های خودش پایه‌س می‌گذاشتند ولی با فیلم «ضیافت» کیمیایی سمت قهرمانان جوان رفت و در فیلم‌های بعدی‌اش هم این روند را ادامه داد. فیلم مهم دیگری که از جشنواره چهاردهم به یاد دارم «عاشقانه» علیرضا داوودنژاد بود. ما از «عاشقانه» خیلی خوشمان آمد و در هفته‌نامه سینما هم از آن دفاع کردیم. علیرضا داوودنژاد که در جشنواره دهم «نیاز» را داشت و خیلی هم مورد توجه قرار گرفته بود و جایزه بهترین فیلم را هم گرفته بود با «عاشقانه» همه را غافلگیر کرد. «عاشقانه» بعد از جشنواره، مدتی توقیف بود که البته مشکلی حل شد و آکران موفق هم داشت.

در دوره پانزدهم به اندازه دوره چهاردهم، فیلمسازان شاخص حضور نداشتند ولی باز هم جشنواره خالی نبود. جشنواره پانزدهم، سال «لیلا»، «سلطان» و «بچه‌های آسمان» بود. «لیلا» سی مهرجویی در تداوم فیلم‌های زن محور قبلی کارگردان، قرار گرفت و یکی از نقاط عطف مهرجویی در بهترین دوران خلاقیت و شکوفایی‌اش بود. «سلطان» کیمیایی هم که لحظه‌های حسنی‌اش، تماشاگر را درگیر می‌کرد، یک اعتراض اجتماعی به سیاق کیمیایی بود که باز هم جلوتر از جامعه، حرکت می‌کرد و این بار به نقد نوکیسه‌ها پرداخته بود. فریبز عرب‌نیا که در «ضیافت» هم بود، در «سلطان» نقش قهرمان زخمی کیمیایی را بازی کرد و هدیه تهرانی برای نخستین بار جلوی دوربین رفت و تصویری متفاوت از زن در سینمای کیمیایی به نمایش گذاشت. آن دوران، سال‌هایی بود که کیمیایی با هر فیلمش بازیگر به سینمای ایران معرفی می‌کرد. تشخیص کیمیایی در انتخاب بازیگر بی نظیر است. من کارگردانی مثل کیمیایی ندیده‌ام که این قدر خوب و تنها با دیدن یک چهره و یک عکس، درجا تشخیص بدهد که این شخص می‌تواند بازیگر خوبی شود یا نه. یادم هست با دیدن میترا حجار گفت این صورت، صورت بازی است و از آن بازیگر درمی‌آید. «بچه‌های آسمان» فیلم محبوب داوران دوره پانزدهم بود و بیشتر جوایز را گرفت. جایزه بازیگر نقش اول زن، ۷ سال بعد از «دندان مار» که در دوره هشتم، شایسته سیمغ بود ولی داوران احتمالاً به احترام کسوت خانم چهره آزاد جایزه را به ایشان برای «مادر» حاتمی دادند، به خانم گلچهره سجادی رسید که با «سرزمین خورشید» در ویس در جشنواره حاضر بود.

شبیه که برج میلاد، استاد یوم آزادی شد

یک جشنواره در حسرت جام

بعد از ظهر روز چهارشنبه و تقریباً هم‌زمان با سانس دوم نمایش فیلم‌ها (ساعت ۱۶)، تعداد حاضران در برج میلاد بیشتر می‌شد و بسیاری از کسانی که در روزهای گذشته کمتر به خانه جشنواره می‌آمدند برای تماشای فوتبال خود را به برج میلاد رساندند. حال و هوای برج میلاد در زمان پخش مسابقه ایران و قطر، شبیه حال و هوای استاد یوم آزادی شده بود. خیلی‌ها همانند حضور در استاد یوم با بوق و پرچم، مجهز آمده بودند اما پس از پایان مسابقه غم و حسرت شکست، تعداد زیادی از آنها را پیش از پایان سانس آخر روانه خانه‌هایشان کرد. علی بهادری جهرمی (سخنگوی دولت)، محمدمهدی اسماعیلی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی)، محمد خزاعی (رئیس سازمان سینمایی) و مجتبی امینی (دبیر جشنواره) در سالن اصلی برج میلاد همراه با اهالی رسانه و برخی سینماگران به تماشای مسابقه فوتبال نشستند. مسابقه‌ای که پایانی حسرت بار داشت.

